Damian Dobosz
ORCID: 0000-0001-7109-7346
Uniwersytet Jagielloński

Anna Niziołek
ORCID: 0000-0002-5803-2756
Uniwersytet Jagielloński

DOI: 10.19195/1733-5779.28.20

Opodatkowanie kryptowalut w Polsce

JEL Classification: K00

Słowa kluczowe: podatek, kryptowaluta, podatek dochodowy, bitcoin, Ministerstwo Finansów, organy podatkowe

Keywords: tax, cryptocurrency, income tax, bitcoin, Ministry of Finance, tax authorities

Abstrakt: Artykuł podejmuje problematykę opodatkowania kryptowalut. W niniejszym opracowaniu zaprezentowano rozwój kryptowalut i prawodawstwa polskiego w tej materii. Przede wszystkim przedstawiono tematykę ujęcia kryptowalut z punktu widzenia przedmiotu opodatkowania w ustawach podatkowych. Ponadto przywołane zostały interpretacje podatkowe, w których można zaobserwować różne sposoby ujęcia problematyki opodatkowania kryptowalut przez urzędy skarbowe. W dalszej części opracowania zaprezentowano najnowsze zmiany ustawy o PIT, wchodzące w życie od 1 stycznia 2019 roku oraz ich potencjalne konsekwencje dla podatników.

Taxation of cryptocurrencies in Poland

Abstract: The article delves into the issue of cryptocurrencies taxation. This work explains the development of cryptocurrencies as well as the Polish law concerning that problem. What is also presented is the perception of cryptocurrencies in view of the subject of taxation in Polish tax regulations. Furthermore, the article refers to the tax rulings in which several different ways of perceiving cryptocurrencies taxation by tax authorities are included. The work also examines the changes in Personal Income Tax in Poland from 1 January 2019 and their potential consequences for taxpayers.

Studenckie Prace Prawnicze, Administratywistyczne i Ekonomiczne 28, 2019
© for this edition by CNS

Wprowadzenie

Problem opodatkowania kryptowalut uwidocznił się zasadniczo od razu po ich pojawieniu się[1]. Okazało się bowiem, że nabywając kryptowaluty, można je później odsprzedać z zyskiem. Zysk natomiast co do zasady podlega opodatkowaniu. W związku z tym na całym świecie zaczęto zastanawiać się, czym jest kryptowaluta i w jaki sposób powinna zostać opodatkowana[2]. W Polsce niniejsza problematyka ujawniła się szczególnie w kontekście opodatkowania transakcji obejmujących obrót kryptowalutami podatkiem dochodowym, podatkiem od czynności cywilnoprawnych oraz podatkiem od towarów i usług.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1b oraz pkt 2b ustawy z dnia 9 września 2000 roku o podatku od czynności cywilnoprawnych[3] z tytułu umowy sprzedaży lub zamiany innych praw majątkowych należy uiścić 1% podatku od czynności cywilnoprawnych. Naczelny Sąd Administracyjny w sprawie o sygn. II FSK 488/16, w wyroku z dnia 6 marca 2018 roku uznał, iż przychód ze sprzedaży waluty bitcoin, to jest jednej z kryptowalut, stanowi przychód z praw majątkowych, o którym traktuje art. 18 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych[4] (dalej: ustawa o PIT). Prezentowaną przez NSA wykładnię ustawy o PIT Ministerstwo Finansów postanowiło również zastosować na gruncie regulacji dotyczącej podatku od czynności cywilnoprawnych, publikując 4 kwietnia 2018 roku stosowny komunikat[5]. Z chwilą wydania niniejszego komunikatu uwidoczniły się następujące problemy:

1. W ramach obrotu kryptowalutami dziennie zawierane są tysiące transakcji — bardzo często przez jednego uczestnika. Wypełnianie codziennie tysięcy transakcji przez jedną osobę fizyczną jest w ujęciu praktycznym całkowicie abstrakcyjne i zasadniczo niemożliwe. Ponadto wysokość należności podatkowej najpewniej w sposób znaczny przekroczyłaby potencjalny zysk z inwestycji, skazując w ten sposób na „podatkową" śmierć cały rynek obrotu kryptowalutami, a inwestorów w najlepszym wypadku na upadłość konsumencką.

---

[1] Za datę pojawienia się pierwszej kryptowaluty — bitcoina — uznaje się 31 października 2008 roku, za twórców — osobę albo grupę osób posługujących się pseudonimem Satoshi Nakamoto. Więcej zob. K. Mazurczak, *Anonimowe płatności internetowe wykorzystywane w cyberprzestępczości. Istota kryptowalty Bitcoin*, „De Securitate et Defensione. O Bezpieczeństwie i Obronności" 2015, nr 2, s. 110.

[2] Więcej na temat historii opodatkowania bitcoina w Polsce zob. K. Elgert, *Analiza funkcjonowania bitcoina na światowych giełdach*, „Zeszyty Studenckie Wydziału Ekonomicznego »Nasze Studia«" 2017, nr 8, s. 25.

[3] Tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 2159 z późn. zm.

[4] Tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 29 z późn. zm.

[5] Komunikat Ministerstwa Finansów był zgodny również z praktyką urzędów skarbowych, dotyczącą rozliczania transakcji kryptowalutowych. Zob. np. interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z dnia 28 marca 2014 roku o znaku IPPB2/436-104/14-2/MZ.

© for this edition by CNS

2. Podatek od czynności cywilnoprawnych jest także w sposób oczywisty skorelowany z pojęciami cywilnoprawnymi. Przede wszystkim należy wymienić prawo majątkowe, umowę sprzedaży czy umowę zamiany. Niezwykle ubogo rozwinięta w tej materii doktryna cywilistyczna dotychczas nie wyjaśniła przekonująco problematyki zawierania transakcji na rynku obrotu kryptowalutami. Najpewniej jednak kryptowaluta nie jest ani prawem majątkowym, ani transakcją zawieraną na giełdzie kryptowalut lub poza nią, nie zwiera *essentialia negotii* umowy sprzedaży zgodnie z art. 535 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny[6] (dalej: kodeks cywilny) oraz umowy zamiany zgodnie z art. 603 kodeksu cywilnego. Kryptowaluta nie jest bowiem rzeczą[7].

Komunikat Ministerstwa Finansów wprowadził na polskim rynku kryptowalut[8] niezwykłe poruszenie. Minister Finansów ostatecznie wycofał się z przywołanego komunikatu. Następnie wydał rozporządzenie z dnia 11 lipca 2018 roku w sprawie zaniechania poboru podatku od czynności cywilnoprawnych od umowy sprzedaży lub zamiany waluty wirtualnej. Niniejsze rozporządzenie weszło w życie 13 lipca 2018 roku. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia zaniechanie poboru podatku ma zastosowanie do umowy sprzedaży lub zamiany waluty wirtualnej, dokonanych od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 30 czerwca 2019 roku. Zatem „zawieszenie" nie objęło transakcji zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia — *ergo* urząd skarbowy może żądać zapłaty należnego podatku. Ponadto postanowienia rozporządzenia mają tylko charakter przejściowy, czyli obowiązywały do 30 czerwca 2019 roku, co oznacza, że problem opodatkowania transakcji kryptowalutami podatkiem od czynności cywilnoprawnych z całą pewnością jeszcze powróci.

De lege lata wydaje się wysoce kontrowersyjne uznanie kryptowalut za przedmiot majątkowy. Niestety, jak już wspomniano, niniejsza tematyka nie została w pełni wyjaśniona przez doktrynę[9]. Jednak w przypadku uznania, że kryptowaluta zalicza się do przedmiotów majątkowych, konieczna jest nowelizacja ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych, która wyeliminuje opodatkowanie kryptowalut tym podatkiem.

---

[6] Tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 80.

[7] Zob. szerzej M. Michna, *Bitcoin jako przedmiot stosunków cywilnoprawnych*, Warszawa 2018.

[8] Szacuje się, że co najmniej 10% polskiego społeczeństwa posiada lub kiedykolwiek posiadało kryptowalutę. Zob. szerzej https://www.money.pl/gospodarka/wiadomosci/artykul/ilu-polakow--ma-kryptowaluty-bitcoin,29,0,2415133.html (dostęp: 30.03.2019).

[9] Zob. więcej na temat charakteru prawnego bitcoina J. Dąbrowska, *Charakter prawny bitcoin,* „Człowiek w Cyberprzestrzeni" 2017, nr 1, *passim*.

© for this edition by CNS

1. Opodatkowanie podatkiem dochodowym od osób fizycznych

Organy podatkowe[10], zgodnie z wyrokiem NSA o sygn. II FSK 488/16, konsekwentnie uznają, że zgodnie z art. 18 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych kryptowaluty objęte są kategorią „innych praw majątkowych". A zatem dochód z obrotu kryptowalutami podlega opodatkowaniu stawką 18% lub 32%.

Do przychodu zaliczają się wszystkie środki pieniężne, za które zostały nabyte kryptowaluty oraz kwota, za którą sprzedane zostały „wydobyte"[11] kryptowaluty. Obowiązki związane z rozliczeniem będą natomiast zależeć od tego, czy podatnik jest osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej, czy też osobą fizyczną, która dokonuje transakcji na rynku kryptowalut jako osoba prowadząca działalność gospodarczą.

1.1 Rozliczenie osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej

Zgodnie z art. 18 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wszelkie przychody z obrotu kryptowalutami należy zaliczyć do „innych praw majątkowych". W deklaracji PIT-36 podatnik powinien wykazać wysokość należnego podatku. Obliczamy go według stawki 18% przy podstawie opodatkowania nie wyższej niż 85 528,00 zł. Natomiast stawka 32% znajduje zastosowanie do nadwyżki powyżej wskazanej podstawy opodatkowania.

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o PIT podatnicy mają możliwość rozliczenia poniesionych kosztów. Można do nich zaliczyć wydatki poniesione w celu osiągnięcia przychodu bądź w celu zachowania lub zabezpieczenia źródła przychodu. Przede wszystkim należy wyszczególnić koszty związane z zakupem sprzętu do wydobywania kryptowalut, opłaty za zużytą energię elektryczną, opłaty za zakup sprzętu do wydobywania kryptowaluty oraz opłaty za energię elektryczną zużytą na wydobycie. Istotne jest posiadanie prawidłowej i kompletnej dokumentacji poniesionych kosztów, najlepiej w postaci faktur lub umowy sprzedaży od osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej. Koszty nieuznawane za koszty uzyskania przychodów znajdują się w katalogu w art. 23 ustawy o PIT.

Problem zaczyna się w sytuacji, w której wpłacamy pieniądze na giełdę kryptowalut, kupujemy kryptowalutę i następnie ją sprzedajemy. Powinniśmy posiadać dokładną historię dokonanych transakcji oraz potwierdzenia przelewów. W odmiennej sytuacji podatnik nie będzie w stanie udowodnić kosztów uzyskania i de facto zmuszony będzie zapłacić podatek dochodowy nie od dochodu tylko od przychodu. Organy podatkowe co do zasady dopuszczają dowody z historii transakcji. Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych, jak również przepisy

[10] Zob. np. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 6 kwietnia 2018 roku o znaku 0112-KDIL3-1.4011.88.2018.2.AN.

[11] Kryptowaluty można „wydobywać". Wydobycie polega na rozwiązywaniu zadania matematycznego przez komputer, nagrodą za rozwiązanie takiego zadania jest otrzymanie kryptowaluty.

© for this edition by CNS

wykonawcze do tej ustawy, nie zawierają szczególnych uregulowań dotyczących sposobu dokumentowania transakcji kupna sprzedaży kryptowalut u osób, które dokonują transakcji kryptowalut poza działalnością gospodarczą, uzyskując w ten sposób przychody z praw majątkowych. A zatem mogą to być wszelkie dowody, które nie są sprzeczne z prawem, a które jednoznacznie potwierdzą, że dokonano transakcji kupna-sprzedaży kryptowalut, a także że wydatek na ich nabycie został faktycznie dokonany i spełnia definicję wynikającą z art. 22 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Zatem, jeżeli w istocie dokumenty, które ma podatnik, zawierają niezbędne informacje umożliwiające podatnikowi prawidłowe wykazanie wysokość uzyskanego przychodu oraz kosztów uzyskania przychodów, to mogą one stanowić podstawę ustalenia przychodów oraz kosztów ich uzyskania. Jednocześnie należy zastrzec, że ostateczna ocena, czy transakcja została właściwie udokumentowana, leży w kompetencjach organów podatkowych właściwych dla podatnika w danej sprawie, w toku ewentualnego postępowania podatkowego[12].

1.2. Rozliczenie osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą

W myśl ustawy za działalność gospodarczą zgodnie z art. 5a pkt 6 ustawy o PIT co do zasady będzie można uznać działalność zarobkową prowadzoną w sposób zorganizowany i ciągły. Podmiot prowadzący taką działalność przy jej rejestracji powinien podać klasyfikację PKD 64.19.Z, czyli pozostałe pośrednictwo pieniężne.

Roczne rozliczenie podatku dokonuje się przez wypełnienie deklaracji odpowiednio:

1. PIT-36, gdy dla tego źródła przychodów wybrano formę opodatkowania na zasadach ogólnych według skali podatkowej,
2. PIT-36L, gdy dla tego źródła przychodów wybrano formę opodatkowania liniową 19% stawką podatku.

We wcześniej przywoływanym komunikacie Minister Finansów wyjaśniał, jak powinny zostać zakwalifikowane i wykazane dochody z obrotu kryptowalutami. Dochód z obrotu kryptowalutami opodatkowany na zasadach ogólnych wykazuje się w zeznaniu PIT-36, w części D.1. lub D.2. w wierszu 7: Prawa autorskie i inne prawa. Natomiast jeśli transakcji kryptowalutowych dokonywano w ramach pozarolniczej działalności gospodarczej, to wtedy dochody podlegają łączeniu z innymi przychodami z tego źródła przychodów. Wówczas dochód lub tratę z tego tytułu należy wykazać w zeznaniu PIT-36, jeżeli dla tego źródła przychodów wybrano formę opodatkowania na zasadach ogólnych według skali podatkowej, lub w PIT-36L, w przypadku wyboru liniowej stawki podatkowej.

Problematyczne będzie jednak rozliczenie kosztów uzyskania przychodów. Organy podatkowe uznają, że odnośnie do źródła przychodów, jakim jest pozarolni-

[12] Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 4 kwietnia 2018 roku o znaku 0113-KDIPT2-1.4011.184.2018.1.MD.

© for this edition by CNS

cza działalność gospodarcza, należy przyjąć, że kosztami uzyskania przychodów są wszelkie racjonalnie i gospodarczo uzasadnione wydatki związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, których celem jest osiągnięcie, zabezpieczenie i zachowanie źródła przychodów. Konstrukcja kosztów uzyskania przychodów oparta jest więc na swoistej klauzuli generalnej, zgodnie z którą podatnik ma możliwość odliczania wszelkich kosztów, jednak pod warunkiem że wykaże ich bezpośredni związek z prowadzoną działalnością, a ich poniesienie ma lub może mieć wpływ na wielkość osiągniętego przychodu bądź zachowanie albo zabezpieczenie źródła przychodu. Przy kwalifikowaniu poniesionych wydatków należy wziąć pod uwagę ich celowość oraz potencjalną możliwość przyczynienia się wydatku do osiągnięcia przychodu, a także racjonalność wydatków, to znaczy ich adekwatność do rzeczywistych potrzeb i zakresu prowadzonej działalności oraz konieczność ich poniesienia dla osiągnięcia przychodu[13].

Ze względu na specyfikę obrotu kryptowalutami i zanonimizowany obrót często niemożliwe jest posiadanie faktury sprzedaży. Jedynymi możliwymi do uzyskania dowodami wykonania transakcji są odpowiednio historia transakcji danej giełdy oraz potwierdzenia przelewów. Jednak organy podatkowe stoją na stanowisku, że na podstawie przepisów rozporządzenia w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów[14] nie ma podstaw do zaksięgowania w podatkowej księdze przychodów i rozchodów poniesionego przez podatnika wydatku na zakup kryptowaluty, w kosztach uzyskania przychodów, na podstawie potwierdzenia przelewów bankowych, przywołane rozporządzenie nie przewiduje bowiem takiego dokumentu jako dowodu księgowego[15]. W orzecznictwie przeważa jednak pogląd, że jeżeli w istocie, z uwagi na to, że specyfika transakcji dokonywanych za pośrednictwem wymiany giełdowej uniemożliwia pozyskanie dokumentów określających dane stron (transakcje anonimowe), a posiadane przez podatnika dokumenty (wydruk potwierdzenia przelewu z konta podatnika na konto giełdy) jednoznacznie będą potwierdzać zakup bitcoinów (ich liczbę, cenę zakupu itp.), dokumenty te będą mogły stanowić podstawę do zaliczenia wydatków na nabycie bitcoinów do kosztów uzyskania przychodów[16].

1.3. Zmiany w opodatkowaniu kryptowalut od 1 stycznia 2019 roku

Problemy praktyczne związane z podatkiem dochodowym od osób fizycznych i obrotem kryptowalutami występowały w zasadzie od początku funkcjonowania kryptowalut. Znamienne, że przez dekadę brakowało jednolitego orzecznictwa

---

[13] Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 23 stycznia 2018 roku o znaku 0113-KDIPT2-1.4011.518.2017.1.AP.

[14] Rozporządzenie zostało uchylone 25 listopada 2018 roku.

[15] Ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 351 ze zm.

[16] Wyrok WSA w Warszawie z dnia 3 listopada 2014 roku o sygnaturze III SA/Wa 3374/14.

© for this edition by CNS

w tym zakresie. Dopiero 1 stycznia 2019 roku weszły w życie przepisy, które prezentują zasady opodatkowania kryptowalut podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

Najważniejsze zmiany dotyczą przede wszystkim wprowadzenia definicji kryptowalut oraz kwalifikacji przychodów z walut wirtualnych. Stosownie do art. 5a ust. 1 pkt 33a) ustawy o PIT, gdy mowa o „walucie wirtualnej — oznacza to walutę wirtualną w rozumieniu art. 2 ust. 2 pkt 26 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu". Stosownie zaś do art. 2 ust. 2 pkt 26 tej ustawy[17], gdy mowa o

walucie wirtualnej — rozumie się przez to cyfrowe odwzorowanie wartości, które nie jest: a) prawnym środkiem płatniczym emitowanym przez NBP, zagraniczne banki centralne lub inne organy administracji publicznej, b) międzynarodową jednostką rozrachunkową ustanawianą przez organizację międzynarodową i akceptowaną przez poszczególne kraje należące do tej organizacji lub z nią współpracujące, c) pieniądzem elektronicznym w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, d) instrumentem finansowym w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, e) wekslem lub czekiem — oraz jest wymienialne w obrocie gospodarczym na prawne środki płatnicze i akceptowane jako środek wymiany, a także może być elektronicznie przechowywane lub przeniesione albo może być przedmiotem handlu elektronicznego.

Natomiast zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 11 ustawy o PIT „za przychody z kapitałów pieniężnych uważa się przychody z odpłatnego zbycia waluty wirtualnej".

Praktyczną konsekwencją wprowadzenia regulacji jest przede wszystkim opodatkowanie dochodów pochodzących z obrotu kryptowalutami stawką liniową podatku wynoszącą 19%[18] dla osób prowadzących działalność gospodarczą, jak też dla osób nieprowadzących działalności gospodarczej. Jest to rozwiązanie korzystne dla podatników przekraczających drugi próg skali podatkowej. Nie będą musieli bowiem płacić podatku w wysokości 32%. Rozliczenie będzie odbywać się na deklaracji PIT-38 zgodnie z zasadą samoobliczania podatku. Nie będzie możliwe uiszczanie zaliczek na poczet podatku PIT w czasie trwania roku podatkowego. Pozytywną zmianą jest natomiast nieobowiązkowe rozliczanie dochodu z zamiany kryptowaluty na inną kryptowalutę. Opodatkowanie stawką liniową pozwala na odliczenie kosztów uzyskania przychodów wynikających z obrotu kryptowalutami. Podatnicy będą uprawnieni do uwzględnienia kosztów nabycia kryptowalut, ale jedynie w danym lub następnym roku kalendarzowym. Jest to regulacja zdecydowanie nieodpowiadająca praktyce obrotu, zakłada bowiem, że nikt nie będzie przetrzymywał kryptowalut dłużej niż przez 24 miesiące. Ingeruje

[17] Ustawa z dnia 1 marca 2018 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 125.

[18] W niektórych interpretacjach podatkowych wydanych przed 1 stycznia 2019 roku organy podatkowe opowiadały się za opodatkowaniem walut wirtualnych 19% stawką podatku Zob. np. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 22 grudnia 2017 roku o znaku: 0113-KDIPT2-1.4011.362.2017.2.DJD.

© for this edition by CNS

zatem w cały obrót, zmuszając jego uczestników do przedwczesnej sprzedaży kryptowalut, kiedy może być to dla nich niekorzystne, celem możliwości uzyskania prawa do odliczenia kosztów ich nabycia. Analogicznie jak w poprzednich latach muszą to być koszty bezpośrednie — będzie można odliczyć prowizje na giełdzie, lecz na przykład kredytu lub pożyczki na poczet zakupu kryptowaluty już nie.

2. Opodatkowanie podatkiem od towarów i usług

Kwestia opodatkowania kryptowalut podatkiem od towarów i usług była przedmiotem rozważań Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w szczególności na kanwie orzekania w sprawie szeroko komentowanej zarówno przez polskie, jak i zagraniczne orzecznictwo[19], to jest C-264/14 *Skatteverket przeciwko David Hedqvist*[20]. W przedmiotowym stanie faktycznym David Hedqvist planował świadczyć usługi wymiany waluty tradycyjnej na jeden z rodzajów kryptowalut (bitcoin) oraz wymiany kryptowaluty bitcoin na walutę tradycyjną[21]. W toku postępowania administracyjnego pojawiły się wątpliwości co do charakteru prawnego kryptowalut, w związku z czym sąd odsyłający zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dwoma pytaniami. Po pierwsze: czy transakcje polegające na wymianie waluty wirtualnej na walutę tradycyjną i waluty tradycyjnej na walutę wirtualną, dokonywane za wynagrodzeniem uwzględnianym przez usługodawcę w obliczeniu kursu wymiany, stanowią odpłatne świadczenie usług? Po drugie: czy opisane transakcje wymiany są zwolnione z podatku VAT[22]?

W zakresie dotyczącym pierwszego pytania Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zwrócił przede wszystkim uwagę na fakt, że ze względu na wirtualny charakter kryptowalut nie mogą być one traktowane jako rzecz. Konsekwentnie, obrót bitcoinami nie stanowi dostawy towarów w rozumieniu podatku od towarów i usług, stanowi natomiast świadczenie usług. Z uwagi na to, że

> pomiędzy spółką D. Hedqvista a jego kontrahentami istnieje wzajemny stosunek prawny, w ramach którego strony transakcji wzajemnie zobowiązują się do przekazania kwot w określonej walucie i otrzymania wynagrodzenia w walucie wirtualnej z dwukierunkowym przepływem i odwrotnie

oraz że

[19] Zob. np. J.D. Caytas, *Regulation of Cryptocurrencies and Initial Coin Offerings in Poland — Ambivalence at Its Best,* „NYSBA International Law Practicum" 2018, nr 1, s. 67.

[20] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 22 października 2015 roku *Skatteverket przeciwko David Hedqvist*, ECLI:EU:C:2015:718.

[21] *Ibidem*, pkt 10.

[22] *Ibidem*, pkt 21.

© for this edition by CNS

spółka ta będzie otrzymywać wynagrodzenie za świadczenie usług odpowiadające marży włączanej do obliczenia kursu wymiany, po jakim spółka jest gotowa sprzedawać inabywać dane waluty[23]

omawiane transakcje są transakcjami odpłatnymi.

Udzielając odpowiedzi na drugie pytanie, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej odwołał się do art. 135 ust. 1 lit. e) dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 roku w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej[24], który przewiduje, że zwolnione z podatku od towarów i usług są

transakcje, łącznie z pośrednictwem, dotyczące walut, banknotów i monet używanych jako prawny środki płatniczy, z wyłączeniem banknotów i monet będących przedmiotami kolekcjonerskimi, za które uważa się monety ze złota, srebra lub innych metali, jak również banknoty, które nie są zwykle używane jako prawny środek płatniczy lub które przedstawiają wartość numizmatyczną.

Według Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

transakcje dotyczące walut nietradycyjnych, czyli innych niż pieniądze, które są prawnymi środkami płatniczymi w jednym lub kilku krajach, o ile waluty te zostały zaakceptowane przez strony transakcji jako alternatywny środek płatniczy wobec prawnych środków płatniczych i ich jedynym przeznaczeniem jest funkcja środka płatniczego, stanowią transakcje finansowe[25].

Wobec tego działalność prowadzona przez Davida Hedqvista, polegająca na świadczeniu usług wymiany waluty tradycyjnej na jeden z rodzajów kryptowalut, czyli bitcoin oraz wymiany kryptowaluty bitcoin na walutę tradycyjną jest zwolniona z opodatkowania podatkiem od towarów i usług.

Przywołany wyrok ma prejudycjalne znaczenie dla europejskiego prawodawstwa dotyczącego opodatkowania kryptowalut podatkiem od towarów i usług ze względu na jego moc wiążącą dla sądów krajowych państw członkowskich oraz dla organów wspomnianych państw. Konsekwentnie polskie orzecznictwo i doktryna przyjęły stanowisko Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, opowiadając się za poglądem, że obrót kryptowalutami, po pierwsze, stanowi odpłatne świadczenie usług i stąd jest objęty zakresem podmiotowym podatku od towarów i usług, po drugie, jest jednakowoż z tego podatku zwolniony. Tytułem przykładu można wskazać interpretację indywidualną[26], stosownie do której

świadczenie, polegające na dokonywaniu na giełdzie sprzedaży wirtualnej waluty Bitcoin w zamian za określoną cenę wyrażoną czy to w walucie krajowej, czy zagranicznej, wypełnia definicję usług, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy i ze względu na jej odpłatny charakter podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług

[23] *Ibidem*, pkt 28.

[24] OJ L 347, 11.12.2006, p. 1–118, zwana także „dyrektywą VAT", EUR-Lex 32006L0112.

[25] *Ibidem*, pkt 49.

[26] Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu z dnia 6 kwietnia 2016 roku o znaku ILPP5/4512-1-5/16-4/IP.

© for this edition by CNS

oraz

wirtualna waluta Bitcoin, poprzez akceptację stron transakcji jako alternatywnego środka płatniczego, będzie służyła w tych sytuacjach jako nośnik wartości pieniężnej oraz środek płatniczy podobnie jak waluty używane jako prawny środek płatniczy. Zatem sprzedaż wirtualnej waluty Bitcoin za wynagrodzeniem będąca świadczeniem usług, może być uznana za usługę zwolnioną od podatku VAT w myśl art. 43 ust. 1 pkt 7 ustawy.

W świetle poczynionych rozważań nietrudno zauważyć, że ze względu na co do zasady jednolitą linię orzeczniczą prezentowaną przez sądy i organy podatkowe kwestia opodatkowania kryptowalut podatkiem od towarów i usług, jest jednoznaczna i w przeciwieństwie do opodatkowania kryptowalut podatkami dochodowymi, nie przysparza już podatnikom problemów praktycznych. Należy jednak nadmienić, że zwolnienie obrotu bitcoinami z podatku od towarów i usług skutkuje niemożliwością odliczenia podatku naliczonego od zakupu sprzętu związanego z obrotem kryptowalutami — tak na przykład interpretacja indywidualna[27], zgodnie z którą

w sytuacji, gdy Wnioskodawca jest w stanie rozdzielić zakupy związane z działalnością opodatkowaną od tej zwolnionej, brak jest potrzeby rozdzielania podatku według proporcji, a w konsekwencji nie wystąpi konieczność korekty proporcji na podstawie której obliczony jest podatek.

Podsumowanie

W okresie kilkunastu lat od pojawienia się pierwszej kryptowaluty udało się w zasadzie rozwiązać tylko problemy związane z podatkiem VAT. Polski prawodawca zawdzięcza to jednak wyrokowi Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który wykluczał opodatkowanie obrotu kryptowalutami podatkiem VAT. Dalej nie wiadomo jednak, jak będzie wyglądać opodatkowanie obrotu kryptowalutami podatkiem od czynności cywilnoprawnych, którego pobieranie zostało tymczasowo zawieszone. Zmiany w podatku PIT wyjaśniły niejasności odnośnie do stawki podatku oraz uprościły jego rozliczanie. Jednak w dalszym ciągu nie odpowiadają specyfice obrotu kryptowalutami. Zdecydowanie łatwiejsze z punktu widzenia zarówno podatnika, jak i skarbu państwa byłoby nałożenie obowiązku rozliczania podatnika przez giełdę kryptowalut[28]. *De lege ferenda* należy zatem postulować nałożenie obowiązku wyliczania należności podatkowej za obrót kryptowalutami przez podmiot prowadzący giełdę kryptowalut. Podatnik byłby jednak uprawniony skorygować takie wyliczenie, uwzględniając poniesione koszty przychodu, które nie były znane podmiotowi prowadzącemu giełdę kryptowalut.

---

[27] Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 1 grudnia 2017 roku o znaku 0111-KDIB3-3.4012.122.2017.2.PK.

[28] Obowiązkowo rozliczają swoich uczestników z dochodu również przykładowo fundusze inwestycyjne.

© for this edition by CNS

Bibliografia

Caytas J.D., *Regulation of Cryptocurrencies and Initial Coin Offerings in Poland — Ambivalence at Its Best*, „NYSBA International Law Practicum" 2018, nr 1.

Dąbrowska J., *Charakter prawny bitcoin*, „Człowiek w Cyberprzestrzeni" 2017, nr 1.

Elgert K., *Analiza funkcjonowania bitcoina na światowych giełdach*, „Zeszyty Studenckie Wydziału Ekonomicznego »Nasze Studia«" 2017.

Mazurczak K., *Anonimowe płatności internetowe wykorzystywane w cyberprzestępczości. Istota kryptowalty Bitcoin*, „De Securitate et Defensione. O Bezpieczeństwie i Obronności" 2015.

Michna M., *Bitcoin jako przedmiot stosunków cywilnoprawnych*, Warszawa 2018.

Akty normatywne

Dyrektywa 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 roku w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, OJ L 347, 11.12.2006, p. 1–118.

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny, tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 80.

Ustawa z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych, tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 29 z późn. zm.

Ustawa z dnia 9 września 2000 roku o podatku od czynności cywilnoprawnych, tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 2159 z późn. zm.

Ustawa z dnia 1 marca 2018 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 125.

Orzeczenia

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 22 października 2015 roku Skatteverket przeciwko David Hedqvist, ECLI:EU:C:2015:718.

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 marca 2018 roku o sygnaturze II FSK 488/16.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 3 listopada 2014 roku o sygnaturze III SA/Wa 3374/14.

Interpretacje

Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu z dnia 6 kwietnia 2016 roku o znaku ILPP5/4512-1-5/16-4/IP.

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 1 grudnia 2017 roku o znaku 0111-KDIB3-3.4012.122.2017.2.PK.

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 22 grudnia 2017 roku o znaku: 0113-KDIPT2-1.4011.362.2017.2.DJD.

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 23 stycznia 2018 roku o znaku 0113-KDIPT2-1.4011.518.2017.1.AP.

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 4 kwietnia 2018 roku o znaku 0113-KDIPT2-1.4011.184.2018.1.MD.

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 6 kwietnia 2018 roku o znaku 0112-KDIL3-1.4011.88.2018.2.AN.

Inne

https://www.money.pl/gospodarka/wiadomosci/artykul/ilu-polakow-ma-kryptowaluty-bitcoin,29,0,2415133.html.

© for this edition by CNS

Taxation of cryptocurrencies in Poland

Summary

In the period of several years since the appearance of the first cryptocurrency, only the problems related to VAT have been successfully solved. However, the Polish legislator owes this to the judgment of the Court of Justice of the European Union which excluded the taxation of trading of cryptocurrencies with VAT. Still, little is known about the method of taxation of cryptocurrencies according to the tax of civil law transactions, which has been temporarily suspended. Changes in personal income tax have clarified the uncertainties regarding the tax rate and have simplified its settlement. However, they still do not respond to the specificity of trading in cryptocurrencies. It would be much easier from the point of view of both the taxpayer and the state treasury to impose an obligation to settle the taxpayer by the cryptocurrency exchange. At least calculating the amount of tax due before that entity, which would allow the taxpayer to deduct the additional tax-deductible costs incurred previously unknown to the operator of the exchange. A particularly negative change is the limitation of the deductibility of tax deductible costs over two years.

© for this edition by CNS